

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Інститут права
Факультет соціології
Кафедра філософії та методології науки
Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права
Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
соціології Тетяна КУЗЬМЕНКО
«31» 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень
з основами інтелектуальної власності

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Гендерні студії»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: БІЛОУС Тетяна, КОТЕНКО Микола, МЕЛЬНИКОВ Андрій

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник:

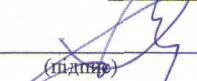
БІЛОУС Тетяна, канд. філософ. наук, доцент кафедри філософії та методології науки

КОТЕНКО Микола, кандидат юридичних наук, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

МЕЛЬНИКОВ Андрій, д-р соціол. наук, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

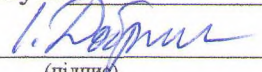
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

 (підпис) (Мазурськ Олег) (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри філософії та методології науки

 (підпис) (Добренкавова Тетяна) (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від « 27 » серпня 20 21 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри інтелектуальної власності

 (підпис) (Кожман А В) (прізвище та ініціали)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії ЧЕРВІНСЬКА Тетяна

1. Мета дисципліни – здобуття студентами факультету соціології базових знань з методології, методики та організації соціального міждисциплінарного наукового дослідження; сучасними методологічними концепціями, основами методології наукового пізнання, методикою наукових досліджень у соціальних науках; нормами інтелектуальної власності та її захисту, що сприяє розширенню наукового світогляду та потенціалу професійної підготовки як науковців.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування загальної проблематики соціологічної теорії, філософського знання, методології соціологічного дослідження, соціології освіти та права.
2. Знання особливостей формування наукових понять, принципів побудови теоретичних висновків; особливості методів соціологічних досліджень.
3. Вміти: використовувати технологічні знання та вміння в процесі соціологічних досліджень; розробляти програму соціологічного дослідження; формулювати практичні рекомендації; на основі заданого зразка будувати авторські дослідницькі методики.
4. Володіти елементарними навичками: аналізу, синтезу, командної роботи, організації комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна спрямована на формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес у соціальних науках, усвідомлення цілей соціального міждисциплінарного наукового дослідження, набуття навичок, необхідних для реалізації власного дослідницького потенціалу; відпрацюванню загальних компетентностей у процесі професійного навчання, формуванню наукової та методологічної культури. Розкривається роль інтелектуальної власності як складової інтелектуального капіталу, формується повага до авторського права та вміння захищати авторське право при здійсненні власної наукової діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі).

- розкрити можливості застосування соціологічної методології в міждисциплінарних наукових дослідженнях;
- визначити характеристики та умови формування методологічної культури соціолога;
- здобути навички презентації результатів фахових наукових досліджень;
- оволодіти навичками захисту інтелектуальної власності та її результатів.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності (ЗК03)
- Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК06)
- Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06)
- Здатність презентувати результати наукових досліджень і готувати наукові доповіді та публікації (СК10)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати: значення методологічної підготовки для професійної діяльності вченого; основні методологічні системи сучасної філософії науки; значення специфічно-наукового методу соціальних наук; загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання на базі основних	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	10

	методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних); сучасні ідеали та норми наукового дослідження; ірраціональні прийоми роботи з науковою інформацією; методи, прийоми та стратегії аргументації; систему організації науково-пізнавальної діяльності, систему підготовки й атестації наукових кадрів.			
1.2	Знати: спеціальні форми методологічної культури соціолога, основи самоорганізації та саморегуляції у науковій діяльності; технології популяризації соціологічного знання; особливості методів та форм професійної комунікації.	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	10
1.3	Знати: права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин; правила укладання договорів між автором та роботодавцем; способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності; основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; принципи фінансування інтелектуальної діяльності; методику оцінки результатів інтелектуальної діяльності; визначення права інтелектуальної власності та загальні підходи щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності; перелік об'єктів інтелектуальної власності та порядок виникнення прав на них.	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	20
2.1	Вміти: використовувати методологічні принципи наукового дослідження; працювати з масивом фахових публікацій, вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації, вибирати та формулювати проблему дослідження; шукати необхідну наукову інформацію; обирати методологічну основу дослідження; вміти розрізняти загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей.	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	20
2.2	Вміти: визначати умови підвищення ефективності наукової діяльності соціологів; розробляти індекси вимірювання рівня наукової підготовки магістра; визначати індекс наукового потенціалу студента магістратури; визначати особливості компетентнісного підходу у вищій освіті як технології набуття наукової та методологічної культури.	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	10
2.3	Вміти: визначати порядок отримання прав на об'єкт інтелектуальної власності залежно від його виду; захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності, оформленні цитувань та посилань; обирати форму і спосіб захисту порушеного права інтелектуальної власності; укладати договори із замовником або роботодавцем; визначати факти порушення прав інтелектуальної власності та вимагати відповідного відшкодування завданих збитків; розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності у процесі комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності; здійснювати трансфер технологій в процесі комерціалізації результатів наукових	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	20

	досліджень; застосовувати вимоги авторського права при проведенні наукових досліджень.			
3.1	Представляти результати досліджень на наукових конференціях і семінарах; розробляти публічні презентації результатів наукових досліджень; володіти навичками організації презентацій в публічному середовищі (інформаційні агенції, мас-медіа, виставки); брати участь в наукових дискусіях.	Лекції, семінари, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарах, контрольна робота	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1
	Програмні результати навчання (назва)						
ПР 03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя	+			+	+	+	+
ПР 05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах	+		+	+	+	+	
ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.		+		+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1, РН 1.1, РН 2.1 – макс. 20 балів/мін. 10 балів
2. Контрольна робота 2, РН 1.2, РН 2.2 – макс. 20 балів/мін. 10 балів
3. Контрольна робота 3, РН 1.3, РН 2.3 – макс. 20 балів/мін. 10 балів
4. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 3.1 – макс. 40 балів/мін. 30 балів

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 з тем 1–3, проводиться на семінарському занятті 2.
2. Контрольна робота 2 з тем 4-6, проводиться на семінарському занятті 6.
3. Контрольна робота 3 з тем 7-8, проводиться на семінарському занятті 8.
4. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях з тем 1-2, 4-7 – протягом семестру.

- підсумкове оцінювання: залік

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Філософсько-теоретичні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
1	Наука та методологія наукового дослідження. Базові поняття філософії методології науки.	2	2	5
2	Множина методологічних систем	2	2	7
3	Методологічне значення герменевтики та феноменології для здійснення досліджень у соціальних і поведінкових науках	2	-	5
Частина 2. Соціологічні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
4	Міждисциплінарна специфіка методології та організації соціологічних досліджень	2	2	10
5	Метапарадигмальна структура сучасного соціологічного знання	-	4	4
6	Принципи, методи та форми наукової діяльності соціолога	-	2	6
Частина 3. Основи інтелектуальної власності				
7	Інтелектуальна, творча діяльність та її місце у соціальному розвитку суспільства	2	2	10
8	Авторське право та суміжні права	2	-	13
	<i>Загальний обсяг:</i>	12	14	60

Загальний обсяг **90 год.** в тому числі:

Лекції – 12 год.

Семінарські заняття – 14 год.

Консультації – 4 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

- Добронравова, І., Руденко, О., ред. 2018. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. для студ.-магістр. усіх спец.* К.: Київський університет, 2018. 607 с.
<http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
- Дубровіна, Л. 2014. *Матеріали щодо тенденцій світової науки в галузі оцінювання ефективності діяльності наукових інститутів, підрозділів, окремих учених і дискусії в гуманітарній науці. Аналітична доповідь.* К. 16 с.
- Кашинцева, О. 2012. Права людини та права інтелектуальної власності крізь призму сучасного наукового етосу. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 6, 3-8.
- Коваленко, Т. 2013. З історії розвитку міжнародного законодавства про захист авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 3, 35-43.
- Конверський, А., ред. 2010. *Основи методологія та організації наукових досліджень: Навч. посібник.* К.: Цент учбової літератури.
- Мельніков, А. 2019. Метапарадигмальна структура сучасного соціологічного знання. *Соціологічне метатеоретизування: історія та сучасність*, 226-248. Київ: Інститут соціології НАН України. 506 с.
- Орлюк, К., ред. 2009. *Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія.* К.: Лазурит-Поліграф. 242 с.

8. Радул, В., Кравцов, В., Михайліченко, М. *Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя. Навчальний посібник*. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2007.
9. Юрик, Н. 2015. *Самоменеджмент: Курс лекцій*. Тернопіль: НТУ імені Івана Пулюя.

Додаткова:

1. Браймен, А., Белл, Э. 2012. *Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес*. Х.: Гуманитарный Центр, 2012.
2. Головаха, Є., Паніна, Н. 1997. *Інтегральний індекс соціального самопочуття (ІСС): конструювання і застосування соціологічного тесту в масових опитуваннях*. К.: Ін-т соціології НАНУ. 106 с.
3. Крижна, В. 2013. Захист прав інтелектуальної власності за статтею 1 першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 3, 44-47.
4. Лукашевич, Н. 2002. *Теорія і практика самоменеджмента: учеб. пособ.* К.: МАУП.
5. Озерський, І. 2003. Проблеми охорони та захисту використання прав інтелектуальної власності в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*, 10, 19-23.
6. Порало, І. 2009. Інтелектуальний капітал України в полоні плагіату. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*, 4, 89-97.
7. Ромашко, А., Верба, І., Пригода, В. 2013. *Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: НТУУ «КПІ». 160 с.
8. Штефан, А. 2016. Науковий плагіат. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 4, 69-79.
9. Benton, T., Craib, I. 2011. *Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought*. New York: Palgrave Macmillan.
10. Hirsch, J. 2005. An index to quantify an individual's scientific research output. *PNAS*, 102 (46), 16569-16572.
11. *Quality indicators for research in the humanities. Interim report by the Committee on Quality Indicators in the Humanities*. 2011. Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences. <https://www.knaw.nl/shared/resources/actueel/publicaties/pdf/quality-indicators-for-research-in-the-humanities>
12. Zuccala, A. 2013. Evaluating the Humanities: Vitalizing "the forgotten sciences". <http://www.researchtrends.com/issue-32-march-2013/evaluating-the-humanities-vitalizing-the-forgotten-sciences/>

10. Додаткові ресурси:

1. Соціологічна асоціація України <https://sau.in.ua/>
2. American Sociological Association <http://www.asanet.org/>
3. European Sociological Association <http://www.europeansociology.org/>
4. International Sociological Association <http://www.isa-sociology.org/>